

Ганна ШУМСЬКА,

доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування
та економічної політики,

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця,

к.е.н., доцент

тел. моб. (099) 467-94-96

ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ЕФЕКТИВНІСТЮ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ВЛАДИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Одним із визначальних чинників прискорення національного економічного зростання, подолання кризових процесів та вирішення соціальних проблем в умовах обмежених фінансово-матеріальних ресурсів є ефективне функціонування системи публічного управління в Україні. У цьому контексті забезпечення сталого соціально-економічного розвитку та успішна реалізація реформ мають базуватися на комплексному, динамічному та своєчасному оновленні змісту публічного управління, орієнтованому на інноваційний підхід. За таких умов інноваційна активність органів публічної влади набуває статусу ключового чинника економічного поступу держави та створення передумов для її європейської інтеграції. Відтак, в умовах викликів, які постали перед нашою країною, особливої актуальності набуває необхідність дослідження взаємозв'язку між ефективністю публічного управління та інноваційною діяльністю органів влади для досягнення сталого розвитку країни.

Інноваційна активність органів влади є ключовим рушієм для досягнення сталого соціально-економічного розвитку національної економіки. Цей процес нерозривно пов'язаний із впровадженням принципів ефективного публічного управління, що створює необхідні умови для генерування, імплементації та поширення інновацій на всіх рівнях суспільного життя. Дослідження взаємодії між ефективним

публічним управлінням та інноваційною активністю органів влади є критично важливою для забезпечення сталого розвитку країни, особливо в умовах її європейської інтеграції. Ці два елементи не просто існують паралельно, а тісно переплітаються, підсилюючи один одного та створюючи синергетичний ефект, спрямований на досягнення довгострокових економічних, соціальних та екологічних цілей. Є доцільним розглянути ключові аспекти цієї взаємодії [доповнено на основі [1 – 2]:

1) стратегічне узгодження та цілепокладання:

ефективне публічне управління забезпечує розробку чітких, довгострокових національних стратегій сталого розвитку, визначаючи пріоритети та ключові показники;

інноваційна активність органів влади спрямовується на пошук та впровадження нових підходів, технологій та моделей для досягнення саме цих стратегічних цілей сталого розвитку (наприклад, інновації у сфері «зеленої» енергетики, ресурсоефективності, розумних міст, інклюзивних соціальних послуг);

взаємодія полягає у тому, що ефективне публічне управління формує «замовлення» на інновації, а інноваційна активність органів влади пропонує інструменти для його виконання, забезпечуючи, щоб інновації були цілеспрямованими, а не хаотичними;

2) створення сприятливого інноваційного середовища:

ефективне публічне управління формує нормативно-правову базу, що стимулює інновації (податкові пільги, захист інтелектуальної власності, спрощення регуляторних процедур), а також забезпечує стабільність та передбачуваність інституційного середовища;

інноваційна активність органів влади може включати розробку та пілотування інноваційних регуляторних підходів, створення платформ для співпраці між наукою, бізнесом та державою, а також розвиток інноваційної інфраструктури (технопарки, інкубатори);

взаємодія: ефективне публічне управління створює «правила гри», які заохочують інноваційну діяльність, а сама інноваційна активність органів влади може бути спрямована на вдосконалення цих правил та інфраструктури;

3) мобілізація та ефективне використання ресурсів:

ефективне публічне управління забезпечує прозорі та ефективні механізми розподілу державних ресурсів (фінансових, людських, інформаційних), спрямовуючи їх на пріоритети сталого розвитку та інноваційні проєкти;

інноваційна активність органів влади може полягати у впровадженні інноваційних фінансових інструментів (наприклад, «зелені» облігації, державно-приватні партнерства для інноваційних проєктів), оптимізації управлінських процесів для економії ресурсів, використанні відкритих даних для прийняття рішень;

взаємодія: ефективне публічне управління гарантує, що ресурси спрямовуються на справді важливі інновації для сталого розвитку, а інноваційна активність органів влади допомагає знаходити нові джерела ресурсів та використовувати наявні більш ефективно;

4) розвиток людського капіталу та інституційної спроможності:

ефективне публічне управління створює умови для розвитку освіти, науки та професійної підготовки кадрів, здатних генерувати та впроваджувати інновації, а також забезпечує інституційну спроможність органів влади для реалізації політики сталого розвитку;

інноваційна активність органів влади включає впровадження інноваційних методів навчання та управління персоналом у публічному секторі, створення систем управління знаннями, залучення талановитих фахівців до публічної служби;

взаємодія: ефективне публічне управління створює попит на кваліфіковані кадри та забезпечує стабільність інституцій, а інноваційна активність сприяє розвитку цих кадрів та модернізації самих інституцій;

5) залучення зацікавлених сторін та партисипативне управління:

ефективне публічне управління сприяє відкритості, прозорості та залученню громадянського суспільства, бізнесу та наукових кіл до процесів формування та реалізації політики сталого розвитку;

інноваційна активність органів влади може полягати у використанні інноваційних платформ для консультацій з громадськістю, краудсорсингу ідей, створенні спільних робочих груп для розробки інноваційних рішень;

взаємодія: ефективне публічне управління створює механізми для діалогу, а інноваційна активність органів влади пропонує нові, більш ефективні інструменти для цього діалогу, що підвищує якість рішень та їхню суспільну підтримку;

б) моніторинг, оцінка та адаптивне управління:

ефективне публічне управління впроваджує системи моніторингу та оцінки досягнення цілей сталого розвитку, ефективності реалізації програм та проєктів;

інноваційна активність органів влади може сприяти розробці та використанню інноваційних інструментів для збору та аналізу даних (Big Data, AI), що дозволяє здійснювати моніторинг в реальному часі, краще розуміти вплив політик та своєчасно коригувати їх;

взаємодія: ефективне публічне управління забезпечує системний підхід до оцінки, а інновації в органах влади надають потужні інструменти для цього, дозволяючи швидше навчатися на досвіді та адаптувати стратегії сталого розвитку до мінливих умов;

7) проактивне реагування на виклики та управління ризиками:

ефективне публічне управління передбачає здатність аналізувати потенційні ризики (екологічні, соціальні, економічні) та розробляти стратегії їх запобігання або пом'якшення;

інноваційна активність органів влади дозволяє розробляти та впроваджувати інноваційні рішення для підвищення стійкості до цих ризиків;

взаємодія: ефективне публічне управління ідентифікує зони ризику для сталого розвитку, а інноваційна активність органів влади пропонує нестандартні шляхи для підвищення готовності та ефективного реагування на ці виклики.

Таким чином, ефективне публічне управління та інноваційна активність органів влади є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими елементами на шляху до сталого соціально-економічного розвитку України в умовах її європейської інтеграції. Інновації, що створюються та впроваджуються в системі публічного управління, дозволяють підвищити її ефективність, адаптивність та спроможність відповідати на суспільні запити. Водночас, ефективне публічне управління створює необхідні передумови для того, щоб інноваційний потенціал суспільства був реалізований повною мірою, забезпечуючи довгостроковий та збалансований розвиток національної економіки на благо всіх громадян. Трансформаційні процеси в органах влади, спрямовані на впровадження інноваційних підходів, є не просто вимогою часу, а необхідною умовою для побудови процвітаючої та стійкої держави. Отже, лише за умови тісної та гармонійної взаємодії між прагненням до інновацій в органах влади та налагодженою системою ефективного публічного управління можна розраховувати на успішну європейську інтеграцію України шляхом сталого розвитку, що забезпечить добробут нинішніх та майбутніх поколінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шумська Г. М. Розробка напрямів забезпечення дієвості публічного управління як основи соціально-економічного розвитку України. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 177–184.

2. Шумська Г. М. Теоретичні аспекти забезпечення дієвої інноваційної діяльності органами публічної влади як основи розвитку національної економіки. *Інфраструктура ринку*. Випуск 43. Одеса: ПНДІЕІ. 2020. С. 94–101.